

“Kendi gözlerimizden”

Estetik Deneyim Yoluyla Dönüştürücü Öğrenme

DERS PLANI 1

kalıplaşmış algıları dönüştürme - göç

- **Hedef Grup:** lise öğrencileri, yetişkinler
- **Öğrenme Hedefleri:** Bu aktivitenin sonunda, katılımcılar...
 1. Mülteci meselesini **tanımlayabilecekler.**
 2. Konuyla ilgili konu başlıklarını **listeleyecekler.**
 3. Mülteci meselesiyle ilgili sorunların önceliklerini **seçebilecekler.**
 4. Yabancılara ve mültecilere yönelik tutumlarını **ifade edebilecekler.**
 5. Sanat eserlerini eleştirel sorularla **birleştirecekler.**
 6. Ekip çalışması tartışması sırasında ne toplandığını **gösterecekler.**
 7. Başkalarının görüşlerini yargılamadan sanat eserlerini **eleştirip tartışabilecekler.**
 8. Eğitimin başından sonuna kadar konuyla ilgili duyguların ve zihnin değişimini **karşılaştırabilecekler.**
- **Gereken zaman:** 2 saat
- **Gerekli aletler ve malzemeler:** akıllı tahta, A4 kâğıtları, kalemler, kurşun kalemler ve bir top.

Bu çalışma Avrupa Birliği'nin Erasmus+ Programı tarafından desteklenmektedir.

BAŞLIK: “Takdir Edilmeyen Saflık”

1. AŞAMA

- *Belirli bir konuyla ilgili sorgulamadan kabul edilen varsayımların eleştirel olarak incelenmesi gerekliliğinin belirlenmesi.*
- *Konuyu daha fazla incelemek için katılımcılardan onay alınması.*

1. Bir top atma ve topu tutana (ismini) ve duygu ifade eden bir kelime söyleme:

Eğitmenden başlayarak, her katılımcı topu başka birine atar ve topu tutana yüksek sesle (kendi ismini ve) duygu ifade eden bir kelime söyler. Topu alan bir sonraki kişi aynı şeyi yapar. Etkinlik, her katılımcı kendi sözlerini söyleyene kadar devam eder.

2. Ayağa kalk - Otur:

Oturmak “katılıyorum”, ayağa kalkmak “katılmıyorum” olarak tanımlanır. İlk pozisyon oturuyor’dur ve “nötr” olarak tanımlanır. İfadeleri dinledikten sonra katılımcılar tepkilerini göstermek için pozisyonlardan birini seçmelidir. Bazı ifadeler sosyal konular üzerinedir. Örneğin: “Suriyeli mülteciler kentimizin ekonomisini etkiliyor”, “Çocuklarımız ve mülteci çocukların aynı sınıfta birlikte okumasından memnunum”, “Suriyeli mülteciler sosyal yaşamımızı kötü yönde etkiledi”, “Mültecilerle ilişkilerim iyidir”, “Tüm mülteciler derhal ülkelerine dönmeli”, “Suriyelilere Türk vatandaşlığı verilmemeli”. Katılımcılar düşündüklerine göre oturur ya da ayağa kalkar. Daha sonra neden bu noktada durduklarını tartışmaları istenir. Düşünmedikleri bir şeyi duyarlarsa ve düşüncelerini değiştirirlerse, pozisyonlarını değiştirmek zorunda kalırlar.

Dikkat:

- Hiçbir diyalog yok. Yorum yapmadan sadece tartışmaları duyarız.
- Pozisyon değiştirmeyiz (oturup kalmayız), “yer almak” zorundayız.
- Diğerlerinin pozisyonlarını değiştirmelerini sağlayacak sebep ve argümanları kullanmaya çalışırız.
- Oyun sırasında yapılan açıklamaları veya başkalarının görüşlerini yargılamayız.

2. AŞAMA

- *Katılımcılar konuyla ilgili görüşlerini ifade eder.*

1. Yurtiçi veya yurtdışından yabancı biri olmakla ilgili, kendilerinin, bir akrabalarının ya da bir arkadaşlarının yaşadıklarıyla ilgili bir hikâye anlatmak üzere ekibimizi 3 kişilik gruplara ayırırız (hikâye anlatımı yöntemi).

2. 3 kişilik gruplar 6 kişilik gruplar haline gelir ve anlattıkları hikâyeleri tartışırlar. Her grubun grup içerisinde söylenenler ve olanlar hakkında bir yorum metni sunma görevi vardır.

3. Tüm gruplar bir araya gelirler; metinlerini yüksek sesle okurlar ve tahtada tartışılması gereken ögeleri tahtada bir araya getirirler.

3. AŞAMA

- *İncelenecek bakış açılarını belirleme*

1. Araştırılacak konu başlıklarını ve kritik soruları oluşturalım!

3 kişilik gruplar, konular üzerinde anlaşmak ve konuları öncelik sırasına koymak için konuyla ilgili konu başlıklarını tartışır, tanımlar ve listeler (beyin fırtınası yöntemi). Daha sonra her grup konu başlıkları için bir öncelik listesi hazırlar ve sonuçta ortaya çıkan kendilerine ait bir duygu ve şehirlerindeki mültecilerin sahip olduklarını düşündükleri sonuçta ortaya çıkan bir duygu yazar. Bundan sonra, her gruptan bir temsilci tahtaya gelir ve önceliklerini sonuçta ortaya çıkan duygular ile birlikte "1., 2. ve 3. önemli konu başlığı" başlıkları altına yazar. Son olarak, her iki toplumun genel öncelikleri ve duyguları bütün bir grup olarak listelenmiş ve tartışılmıştır.

Kritik sorular üretilir ve oluşturulur.

4. AŞAMA

- *Sanat eserlerinin seçimi ve eleştirel sorularımızla ilişkilendirilmesi*

1. Eğitimci 2 sanat eseri sunar:

a) Gurbetçi Şaban (film) - Kartal TİBET

<https://www.youtube.com/watch?v=rJYlUbian1U>

<https://www.youtube.com/watch?v=qgWQbva21ZY>

50-53. dakikalar

Gurbetçi Şaban'da göç etmenin toplumsal yansımaları tartışılmaktadır. Film, iş ve refah ortamı bulmak için Almanya'ya giden Türklerin yaşam koşullarını ele almaktadır. Gurbetçi Şaban, saf görünümlü fakir biridir. Ama kurnazlığı bırakmaz. Şaban'ın filmde işçi olarak gittiği Almanya'da, trajik-komik olaylar yaşanır.

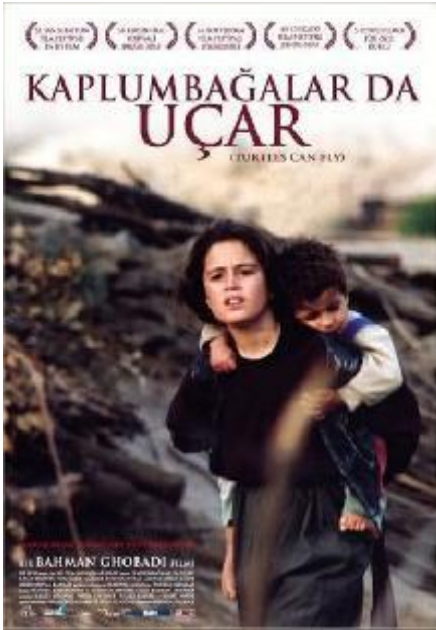
b) Kaplumbağalar da Uçar (film) - Bahman GHOBADI

<https://www.youtube.com/watch?v=41RSz7ikKAw>

<https://www.youtube.com/watch?v=WqvcFLJBtVo>

33-38. dakikalar

Film, Türkiye-İran sınırındaki bir Kürt mülteci kampında geçmektedir. Soran, mayın toplayarak yaşayan 13 yaşında bir çocuktur. Film, 52. San Sebastian Film Festivali'nde En İyi Film seçilmiştir. Ayrıca En İyi Senaryo Jüri Özel Ödülü'ne layık görülmüştür. Berlin Film Festivali'nde Barış Ödülü'nü kazanmıştır. Kaplumbağalar da Uçar, Saddam'dan sonra Irak'ta çekilen ilk filmidir.

Her film sunumundan sonra, kritik sorular ve tartışma...

Sanat eseri ile işlevsel olmayan görüş arasındaki ilişkiye ve önceki aşamada belirlenen eleştirel soruya özellikle dikkat etmek çok önemlidir. Böylece ekip yukarıdakilere dayanarak karar verir (seçtiklerini varsayalım :))

Sanat eserleri	Sanat eseri ile işlevsel olmayan görüş arasındaki ilişki ve eleştirel soru		
	1. soru: (Öneri: Başka bir ülkede yabancı veya mülteci olmak nasıl olurdu?)	2. soru: (Öneri: Bir yabancı nasıl düşündüğünü ve hissettiğini ne kadar anlayabiliriz?)	3. soru: (Öneri: Yabancılar veya mülteciler yaşam tarzımızı tehdit ediyor mu?)
1. Gurbetçi Şaban (film)			
2. Kaplumbağalar da Uçar (film)			

5. AŞAMA

- *Estetik deneyim yoluyla eleştirel düşünme - Perkins modelini (1994) uygulama*

1. Perkins modelinin uygulanması

a) Eğitim alanlar, sanat eserini, diledikleri sürece, yorum yapmadan veya değerlendirmeden, dikkatlice ve yavaşça gözlemlemeye davet edilirler (Düşünme sürecini etkinleştirmek için hazırlık aşaması). Daha sonra, ilk ve yüzeysel yorumlarını ifade etmeleri ve aşağıdaki gibi bazı soruları cevaplamaları istenir:

- İlk düşünceleriniz, ilk tepkileriniz, ilk duygularınız, ilk sorularınız nelerdir?
- Sanat eserinde ilginç bir şey fark ettiniz mi?
- Daha fazla açıklamaya ihtiyaç duyduğunuz bir şey var mı?

b) Eğitim alanlar, sanat eserini henüz kesin sonuçlar çıkarmaya çalışmadan, açık bir zihinle ve yaratıcı bir tavırla gözlemlerler. Hiçbir şeyi sorgulamadan kabul

etmemeleri, ancak tüm olası parametreleri daha yaratıcı bir bakışla ele almaları istenir. Olası sorular:

- Daha önce fark etmediğiniz bir olay ya da “hikâye” var mı?
- Sanat eserinin sürprizleri nelerdir? (örneğin, garip nesnelere, renk kombinasyonları, anahtar bir unsur, insanların alana dâhil edilmesi, vb.).
- Sanat eserinde “mesaj”ı ve olası sembolleri arayın.

c) Eğitim alanlar, önceki iki aşamada öğrenilenleri kullanarak, sanat eserini ayrıntılı ve derinlemesine gözlemlemek için, duygularını ifade eder, daha derine iner ve eleştirel bir yaklaşım benimseyerek sorularına cevap vermeye, sonuçlar çıkarmaya ve sanat eserinin arkasındaki daha derin anlamları bulmaya çalışırlar. Olası sorular:

- Projenin hangi unsurları (teknik veya tematik) anlam veya önem katıyor?
- Şimdiye kadar işlediğiniz temel sorulara şimdi hangi cevapları veriyorsunuz?

d) Bu, bütüncül gözlem aşamasıdır, eğitim alanlar, sentez halinde, önceki aşamaların deneyimlerini hesaba katarak esere tekrar bakarlar ve eser üzerine derinlemesine düşünürler.

Aynı prosedür, ele almak için seçilen ikinci sanat eseri için de takip edilir ve ortaya çıkan fikirler incelenen konunun unsurları ile ilişkilendirilerek bununla ilgili eleştirel düşüncüyü pekiştirir.

Eğitim alanların bireysel çalışmaları yerine, aynı süreç fikirlerini genel olarak sundukları ve görüşlerini sentetik olarak değerlendirdikleri **gruplar halinde** de uygulanabilir.

6. AŞAMA

- *Öncüllerin yeniden değerlendirilmesi*

1. Eğitim alanlar, (aynı) 3'lü gruplarda, sanat eserlerinin gözlenmesi sırasında yaşadıklarına dair küçük bir metin yazarlar ve sonra metni genele sunarlar (2. aşamadaki ile aynı konuda).

2. Bu metni 2. aşamada yaptıkları metinle karşılaştırırlar ve ilk düşüncelerinin ve öncüllerinin dönüşümleri vurgulanır.

3. Ortaya çıkan tüm fikir ve önerilerin sentezlendiği genel tartışma.

4. Ekip dönüşümlü öğrenme deneyiminde işbirlikçi bir çalışma yapabilsin diye önceki ve sonraki 2 metin, vurgulamalar ve son düşünceler büyük bir kâğıda yazılabilir (bazıları kâğıda yapıştırılabilir).

DEĞERLENDİRME (KAPANIŞ)

Her katılımcı topu başka birine atar ve topu tutan kişiye yüksek sesle (kendi adını ve) konuyla ilgili bir sözcük söyler. Topu alan bir sonraki kişi aynı şeyi yapar. Sözcüklerinin başlangıçtakinden farklı olup olmadığını ve nedenini diğerlerine söylerler.

BİBLİYOGRAFİK REFERANSLAR

- Kokkos, A. (2009 a). Estetik deneyim yoluyla dönüştürücü öğrenme. Bermuda'da Columbia Üniversitesi tarafından düzenlenen *8. Uluslararası Dönüştürücü Öğrenme Konferansı Sunumu*, 18-20/11/2009. http://edu4adults.blogspot.com/2010/03/blog-post_09.html adresinden 10/10/2018 tarihinde alınmıştır.
- Kokkos, A. (2009 b). Sanatla temas yoluyla yaratıcılığın geliştirilmesi. *1. Helenik Ulusal Sanat ve Çevre Eğitimi Konferansı*. 11/10/2018 tarihinde http://www.ekke.gr/estia/Cooper/Praktika_Synedrio_Evgenidio/Files/Text_files/II_Kentrikes_Eisigiseis/Kokkos_k_eisigisi.pdf adresinden alınmıştır.
- Kokkos, A. (2009 c). Estetik Deneyimle Dönüştürücü Öğrenme: *Teorik çerçeve ve uygulama yöntemi*. http://www.adulteduc.gr/images/mm_aisthitiki_empeiria.pdf adresinden 11/10/2018 tarihinde alınmıştır.
- Kokkos, A. ve arkadaşları (2011): *Sanat yoluyla eğitim*. Atina, Metaichmio.
- Mega, C. (2010). Yetişkin eğitiminde görünür düşünce: bir metodoloji önerisi. D. Vergidis & A. Kokkos'ta (düzen.), *Yetişkin Eğitimi, uluslararası yaklaşımlar ve Yunan güzergâhlar*. Atina: Metaichmio.
- Kokkos, A. (2013). *Yetişkin eğitimi ve yükseköğretim eğitimi: eğitim alanlar ve öğretmenlerde estetik deneyim yoluyla eleştirel düşünme geliştirme olasılığının araştırılması*. Doktora tezi. Patras: Eğitim Bilimleri ve Erken Çocukluk Eğitimi Bölümü, Patras Üniversitesi.
- Freire, P. (1974). *Ezilenlerin Pedagojisi*. Atina: Rappa basımları.
- Mezirow, J. ve arkadaşları (2009). *Dönüştürücü öğrenme*. Atina: Metaichmio.
- Perkins, D. (1994): *Akıllı göz: sanata bakarak düşünmeyi öğrenme*. Harvard Eğitim Enstitüsü.